Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden

Lausunto
20.10.2026
OPH-5606-2026

Eduskunnan sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

Viite: HE 212/2026 vp

Ylioppilastutkintolautakunnan asiantuntijalausunto

Sivistysvaliokunta on pyytänyt Ylioppilastutkintolautakunnalta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Ylioppilastutkintolautakunnan puolesta esitän asiantuntijalausuntona kunnioittavasti seuraavaa. Lausunnossa tarkastellaan esitystä ylioppilastutkinnosta annetun lain näkökulmasta.

1. **Kokeiden järjestäminen poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa (4 a §)**
   - Pidän perusteltuna, että ylioppilastutkinnon järjestämisestä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa säädetään nykyistä täsmällisemmin. Ehdotettu sääntely vahvistaa koulutusjärjestelmän varautumista ja tukee kokelaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia suorittaa ylioppilastutkinto myös tilanteissa, joissa yhteiskunnan normaali toiminta häiriintyy.
   - Pidän perusteltuna, että opetus- ja kulttuuriministeriö voi tarvittaessa päättää ylioppilastutkinnon kokeiden siirtämisestä. Muutos antaa mahdollisuuden turvata tutkinnon järjestäminen tilanteissa, joissa kokeita ei voida järjestää normaalin aikataulun mukaisesti.

2. **Oikeus englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamiseen (5 a §)**
   - Pidän perusteltuna englanninkielistä ylioppilastutkintoa koskevaa muutosta. Oikeuden suorittaa tutkinto englannin kielellä sitominen lukio-opintojen alkamisaikaan selkeyttää sääntelyä ja tukee sen yhdenmukaista soveltamista.
   - Esitystä olisi kuitenkin tarpeen täydentää siten että sääntely kattaa yhdenmukaisesti myös englanninkielisen ammatillisen perustutkinnon aloittamiseen, jotta sääntely kattaisi kaikki opiskelijaryhmät, joilla on oikeus suorittaa ylioppilastutkinto englannin kielellä.

Postiosoite: Ylioppilastutkintolautakunta, PL 380, 00531 HELSINKI
Käyntiosoite: Hakaniemenranta 6, 00530 HELSINKI
www.ylioppilastutkinto.fi | Puhelin (vaihde): 0295 331 700 | lautakunta@ylioppilastutkinto.fi

3. **Muutoksenhaku rehtorin ja koulutuksen järjestäjän monijäsenisen toimielimen päätökseen (21 §)**
    - Pidän perusteltuina osallistumisoikeuden epäämistä koskevaa täytäntöönpanosääntelyä sekä muutoksenhakua koskevia täsmennyksiä.

4. **Koesuorituksen arvostelua koskeva oikaisumenettely (22 §)**
    - Pidän perusteltuna esitystä, jonka mukaan lakiin lisätään erityissäännös koesuorituksen arvostelua koskevien oikaisuvaatimuspäätösten perustelemisesta. Muutos selkeyttää oikeustilaa ja vahvistaa laissa menettelyn, jota on ylioppilastutkinnossa sovellettu pitkään.
    - Esitetty muotoilu, jossa oikaisua voidaan vaatia päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu tai hylätty, selkeyttää oikaisuvaatimusoikeuden kohdetta.

5. **Tietojensaantioikeus (24 §)**
    - Pidän perusteltuna ehdotettua tiedonsaantioikeutta koskevaa sääntelyä. Rehtorin mahdollisuus saada osallistumisoikeuden arvioimiseksi välttämättömät tiedot tukee englanninkielistä ylioppilastutkintoa koskevan sääntelyn yhdenmukaista soveltamista.

Erityisasiantuntija Thomas Vikberg

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Ylioppilastutkintolautakunnan asianhallintajärjestelmässä.

Postiosoite: Ylioppilastutkintolautakunta, PL 380, 00531 HELSINKI
Käyntiosoite: Hakaniemenranta 6, 00530 HELSINKI
www.ylioppilastutkinto.fi | Puhelin (vaihde): 0295 331 700 | lautakunta@ylioppilastutkinto.fi